

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
комунального закладу
«Харківський ліцей № 158
Харківської міської ради»
від 31.08.2023 № 83

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання
в комунальному закладі
«Харківський ліцей № 158
Харківської міської ради»

СХВАЛЕНО
протоколом педагогічної ради
комунального закладу
«Харківський ліцей № 158
Харківської міської ради»
31.08.2023 № 1

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання (далі – Положення) в комунальному закладі «Харківський ліцей № 158 Харківської міської ради» (далі – ХЛ № 158) визначає основні засади організації та запровадження дистанційної форми здобуття освіти в ХЛ № 158, а також використання технологій дистанційного навчання під час організації здобуття освіти за різними формами в ХЛ № 158.

1.2. У своїй роботі із впровадження організації дистанційного навчання ХЛ № 158 керується законодавством України, статутом закладу освіти та цим Положенням.

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх, як правило, опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг учням ХЛ № 158 для формування в них ключових компетентностей, включно з базовими знаннями, наскрізних умінь, відповідно до освітньої/освітніх програми/програм ХЛ № 158 шляхом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. Завданням дистанційного навчання є забезпечення можливості реалізації конституційного права дитини на якісну та доступну освіту.

1.6. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:
асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін, у тому числі дистанційні курси, – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних програм з відповідних дисциплін, яке доступне через Інтернет за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін, програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційне навчання – форма організації освітнього процесу (за дистанційною формою здобуття освіти або шляхом використання технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти) в умовах віддаленості один від одного його учасників та їх, як правило, опосередкованої взаємодії в освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій;

електронне освітнє середовище – сукупність умов навчання, виховання та розвитку учнів, що забезпечуються за допомогою сучасних освітніх, інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій;

електронні освітні ресурси з навчальних предметів (інтегрованих курсів) – засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, які відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і можуть застосовуватися в освітньому процесі при вивченні окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів);

інформаційно-телекомунікаційна система дистанційного навчання (електронна освітня платформа) – програмно-технічний комплекс, що об'єднує систему електронних освітніх ресурсів, програмне забезпечення для створення, накопичення та доступу до таких ресурсів, а також для організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання (у тому числі ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням);

інформаційно-комунікаційні (цифрові) технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних освітніх ресурсів) навчальних дисциплін, а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі мережі Інтернет;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції, соціальних мереж тощо;

система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу, ефективної взаємодії учасників освітнього процесу та контролю за навчанням через мережу Інтернет (у тому числі електронного розкладу занять, електронних класних журналів/щоденників);

суб'єкти дистанційного навчання — особи, які навчаються (учні 1-11 класів), їх батьки або інші законні представники та особи, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою (педагогічні працівники);

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у закладі освіти.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

1.7. ХЛ № 158 забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби).

Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Державна підсумкова атестація учнів проводиться відповідно до законодавства України.

Оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

1.8. Облік навчальних занять і результатів навчання учнів під час дистанційного навчання здійснюється відповідно до законодавства України.

Облік робочого часу та оплата праці педагогічних працівників, які організують дистанційне навчання, здійснюється відповідно до законодавства України.

Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється у межах робочого часу педагогічних працівників.

Керівник ХЛ № 158 забезпечує організацію освітнього процесу під час дистанційного навчання та здійснення контролю за виконанням освітніх програм. Спосіб організації такого контролю схвалюється педагогічною радою ХЛ № 158.

1.9. Батьки сприяють виконанню дитиною освітньої програми, навчальних програм з окремих предметів (інтегрованих курсів) і досягненню передбачених ними результатів навчання, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, дбають про фізичне та психічне здоров'я дітей, формують у них навички здорового способу життя, а також сприяють дотриманню учнями академічної доброчесності в освітньому процесі.

У разі, якщо під час дистанційного навчання батьки не виконують свої обов'язки щодо забезпечення здобуття дитиною освіти в ХЛ № 158, зокрема не забезпечують участь дитини в освітньому процесі протягом 10 робочих днів підряд з невідомих причин, заклад освіти інформує про це відповідну службу у справах дітей.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ

2.1. Дистанційне навчання в ХЛ № 158 може реалізовуватися шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми навчання (для учнів 1-11 класів) або використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах, їх поєднання.

Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ХЛ № 158 приймається педагогічною радою.

2.2. Дистанційне навчання в ХЛ № 158 запроваджується відповідно до рішення педагогічної ради та за наявності кадрового і системотехнічного забезпечення, визначеного ХЛ № 158 згідно з розділом 5 цього Положення.

2.3. Для організації дистанційного навчання як окремої форми здобуття освіти у ХЛ № 158 створюються класи з дистанційною формою здобуття освіти. Наповнюваність класів для організації дистанційної форми освіти визначається відповідно до законодавства України. Особливості організації освітнього процесу при дистанційному навчанні визначаються в освітній/освітніх програмі/програмах ХЛ № 158.

Дистанційне навчання в ХЛ № 158 організовується згідно освітньої програми та річного навчального плану відповідно до розкладу навчальних занять.

У разі потреби дистанційне навчання може організовуватися за індивідуальним навчальним планом.

2.4. Організація навчання з використанням дистанційних технологій в ХЛ № 158 може організовуватися для учнів ХЛ № 158 з метою забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, воєнного стану, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти. Рішення про організацію навчання з використанням дистанційних технологій приймає педагогічна рада ХЛ № 158 без відповідних заяв батьків.

2.5. Організація дистанційного навчання як окремої форми здобуття освіти може здійснюватися для неповнолітніх осіб, які перебувають за кордоном разом з батьками (або іншими законними представниками дитини), які є громадянами України, які знаходяться на тимчасово окупованій території України або у населених пунктах, території здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації на території населених пунктів на лінії зіткнення тощо, що підтверджується відповідними документами.

2.6. Зарахування (переведення) на дистанційну форму (як окрему форму) здобуття освіти здійснюється за письмовою заявою повнолітньої особи та/або батьків (одного із батьків) або іншого законного представника неповнолітньої особи, як правило до початку навчального року, але не пізніше ніж за місяць до закінчення II семестру. У заяві про зарахування (переведення) на дистанційну форму здобуття освіти зазначається підстава відповідно до пункту 2.5. цього Положення. До заяви додається(ються) відповідний(і) документ(и), що підтверджує(ють) наявність такої підстави. Рішення щодо навчання учня/учениці за дистанційною формою приймається педагогічною радою та оформлюється наказом директора ХЛ № 158.

У заяві підтверджується наявність в учня/учениці умов для дистанційного навчання в синхронному та асинхронному режимах, зокрема постійного доступу до мережі Інтернет, персонального комп'ютера (з можливістю використання засобів аудіо-, відеоконференцзв'язку) з відповідним програмним забезпеченням з метою виконання дитиною вимог освітньої програми ХЛ № 158 та річного навчального плану.

Рішення щодо продовження навчання учня/учениці за дистанційною формою розглядається педагогічною радою щорічно під час переведення учня/учениці на наступний рік навчання.

Переведення із класу з дистанційною формою здобуття освіти до класу із денною (очною) формою здобуття освіти можливе лише за наявності вільних місць та згідно з наказом директора ХЛ № 158.

2.7. Учні, для яких організоване дистанційне навчання, зобов'язуються дотримуватися принципу академічної доброчесності.

2.8. З метою забезпечення в ХЛ № 158 єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища педагогічна рада схвалює використання конкретних інформаційно-телекомунікаційних систем (електронних освітніх платформ), комунікаційних онлайн сервісів та інструментів, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання. У рамках таких єдиних підходів педагогічні працівники, користуючись академічною свободою, можуть обирати форми, методи і засоби дистанційного навчання.

2.9. Організація освітнього процесу забезпечує регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів, а також здійснення ними самоконтролю під час навчання.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою/освітніми програмою/програмами ХЛ № 158, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу організовується в асинхронному режимі).

2.10. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності, вправ для очей, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час).

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

3.1. Освітній процес за дистанційною формою здобуття освіти здійснюється у таких формах: самостійна робота, дистанційні навчальні заняття (вебінари, відеоконференції, онлайн форуми тощо), діагностувальна робота, виконання проектних завдань, домашніх контрольних робіт, практична робота, контрольні заходи, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо. Основною формою організації освітнього процесу за дистанційною формою є самостійна робота.

Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.2. Самостійне вивчення передбачає використання навчальних матеріалів, які учні отримують на освітній платформі, схваленій педагогічною радою ХЛ № 158, з цифрових версій підручників схвалених МОН. Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретного предмету визначаються програмою навчальної дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями.

3.3. Основними видами навчальних занять за дистанційного навчання є: лекція, семінар, урок, практичні та лабораторні заняття, консультації та інше.

Лекція – один із видів навчального заняття при дистанційному навчанні, під час якого учні отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку в асинхронному режимі, коли учні отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу. Допускається викладення лекційного матеріалу у вигляді веб-сторінок або іншому форматі, доступному для використання в Інтернет (наприклад PDF).

Семинар – це навчальне заняття, що заплановане програмою навчання, під час якого відбувається обговорення вивченої теми, до якого учні готують тези виступів на підставі виконаних завдань.

Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого відбувається детальний розгляд школярами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань (контрольних робіт), сформульованих у дистанційному курсі. Практичні заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, виконуються дистанційно в асинхронному режимі, результати для перевірки вчителем розміщуються у вказаному вчителем середовищі та / або програмному забезпеченні. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, яка передбачає, що учні особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни. При проведенні лабораторних робіт учні набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, вимірювальною апаратурою, обчислювальною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі. Лабораторні заняття в дистанційному навчанні в залежності від рівня матеріально-технічної оснащеності, можливостей створення і використання віртуальних лабораторій проводяться дистанційно з використанням відповідних моделюючих програм (емуляторів), віртуальних лабораторій та тренажерів тощо.

Консультація – це елемент освітнього процесу, за яким учні дистанційно отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі чату, форуму та особистих повідомлень тощо).

3.4. Лекція, консультація, семінар, урок можуть проводитись з учнями дистанційно у синхронному та асинхронному режимах відповідно до навчального плану.

3.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні освітнього процесу можуть відноситись ділові та інтерактивні ігри, виконання проєктів у групах, віртуальні подорожі, завдання творчого характеру, тестові завдання закритого і відкритого типів, перекази, аудіодиктант тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись дистанційно в синхронному та асинхронному режимах, що визначається робочою програмою навчального предмету.

3.7. Створення та поповнення/оновлення інформаційних ресурсів дистанційного навчання здійснюється учителями-предметниками ХЛ № 158. Можливе використання готових завдань, розробок уроків та тестів, презентацій з дотриманням академічної доброчесності та онлайн-платформ.

3.8. Вибір видів контролю (перевірки й оцінювання), їх зміст, послідовність, взаємозалежність, час проведення визначаються специфікою навчальних предметів, включають формувальне та вербальне оцінювання, проміжний (тематичний, модульний), підсумковий, та інші визначені в

ХЛ № 158 види контролю навчальних досягнень учнів, передбачені законодавством.

Результати формувального оцінювання виражаються вербальною оцінкою. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу проводяться тематичні діагностувальні роботи. Основою для підсумкового оцінювання результатів за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання.

Усі контрольні заходи у ХЛ № 158 можуть здійснюватись відповідно до рішення педагогічної ради дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.9. Учні, які здобувають освіту за дистанційною формою, продовжують наступний рік навчання за цією формою здобуття освіти за умови засвоєння освітньої програми на рівні навчальних досягнень не нижче середнього, що підтверджується результатами річного оцінювання.

У разі встановлення у таких учнів початкового рівня навчальних досягнень з предмета(ів) інваріантної частини або базових, вибірково-обов'язкових предметів навчального плану, вони можуть бути переведені на очну (денну) форму здобуття освіти за наявності вільних місць відповідно до рішення педагогічної ради ХЛ № 158 та заяви батьків.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись ХЛ № 158 під час організації здобуття освіти за різними формами (очною (денною), мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою), педагогічним патронажем).

4.2. Технології дистанційного навчання можуть використовуватись ХЛ № 158 при проведенні занять через мережу Інтернет для забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, воєнного стану, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти; вивчення додаткових (факультативних) предметів; вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) або їх окремих тем; впровадження профільного навчання; ; виконання науково-дослідницьких робіт у Малій академії наук України; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отримання консультацій тощо.

4.3. Перелік предметів чи тем навчальних програм, видів навчальних занять, які здійснюються за технологіями дистанційного навчання, визначаються педагогічною радою ХЛ № 158 та зазначаються в річному навчальному плані, навчальній програмі конкретного навчального предмету.

4.4. Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається педагогічною радою ХЛ № 158 до початку

навчального року або упродовж навчального року у випадку настання обставин (під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, воєнного стану, інших обставин), що потребують організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

Упродовж навчального року використання технологій дистанційного навчання для вивчення окремих тем з навчальних предметів (інтегрованих курсів), проведення окремих навчальних занять і консультацій, оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися за ініціативою педагогічних працівників (з відповідним узгодженням розкладу навчальних занять).

Під час дії карантинних обмежень (застосування протиепідемічних заходів) або воєнного стану освітній процес у ХЛ № 158 за рішенням педагогічної ради може організовуватися у спосіб, за якого окремі теми з навчального предмету (інтегрованого курсу) частиною учнів класу вивчаються очно, іншою частиною учнів класу – дистанційно (в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі). При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає: методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів навчального плану/навчальної програми.

5.2. Педагогічні працівники ХЛ № 158, які організують дистанційне навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію щодо використання інформаційно-комунікативних (цифрових) технологій в освітньому процесі шляхом формальної, неформальної або інформальної освіти в порядку, визначеному законодавством України. Підвищення своєї кваліфікації за тематикою дистанційного навчання працівники повинні підтвердити відповідним документом.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання асинхронному режимі;

інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу в асинхронному режимі;

програмне забезпечення загального та спеціального призначення, яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять тощо);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- інші ресурси навчального призначення.

Перелік веб-ресурсів навчальних програм, необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається ХЛ № 158.

5.4. Для забезпечення дистанційного навчання учнів в ХЛ № 158 можуть створюватися власні електронні освітні ресурси або використовуватися інші електронні освітні ресурси, що рекомендовані МОН України.

6. УПРАВЛІННЯ ДИСТАНЦІЙНИМ НАВЧАННЯМ

6.1. Загальне управління дистанційним навчанням в ХЛ № 158 здійснює директор, забезпечуючи проведення заходів для здійснення дистанційного навчання за всіма видами освітньої діяльності; контроль якості дистанційного навчання та мотивацію учасників до його впровадження.

6.2. Директором ХЛ № 158 на початку кожного навчального року визначається особа, відповідальна за організацію дистанційного навчання в ХЛ № 158, яка здійснює оперативне управління дистанційним навчанням, його впровадження та розвиток, забезпечує методичну, системотехнічну та матеріально-технічну підтримку дистанційного навчання.

6.3. Безпосереднє впровадження дистанційного навчання здійснюється вчителями-предметниками з урахуванням вимог цього Положення.

6.4. До внутрішньої системи забезпечення якості освіти включаються механізми моніторингу та контролю якості дистанційного навчання.